

"Hem bu maddî mide gibi hayatı da bir mide yapmış." Buradaki mide-hayat" benzetmesini izah eder misiniz?

Burada midenin kuşatıcı vasfı ile hayatın külli yönü benzetiliyor. Yani mide ve iştah nasıl yeryüzü sofrasını kuşatıp bu sofrayı anlamlı kılan bir faktör ise, hayat da aynı şekilde kâinatı kuşatan geniş ve cami bir İlahi mucizedir.

Hayat, bütün kâinat fabrikasının çarklarının işlemesinden hasil olan cami ve hülasa bir sanattır.

Mesela, bir arının hayatının oluşması için bütün kâinat çarklarının işlemesi ve hareket etmesi gerekir. Güneş, su, hava, toprak, elementler, hassas sistem ve düzen, uyumlu ve ölçülü bir şekilde beraber hareket etmeden arının hayatı oluşamaz. Bu sebeplerden bir tanesi vazifesini terk etse hayat oluşmaz ve devam etmez.

Mesela, güneş olmasa hayat olmuyor, su olmasa yine olmuyor, toprak olmasa yine olmuyor, yıldız ve galaksiler sistemli ve dengeli hareket etmeseler yine hayat olmuyor vs. Zira bir yıldız zerre kadar yörüngesini şaşırırsa bütün kâinat fabrikasını yerle bir edecek. *Demek çok uzakta hayattan alakasız gibi duran bir yıldızın da hayata bir katkısı ve müdahalesi vardır.*

Bu da gösteriyor ki hayat bütün kâinattan süzülüp gelen bir damla bir meyve bir neticedir. Küçük bir arı hayat sayesinde bütün kâinatla alakadar olup bütün sebeplerin bir muhassalası bir neticesi oluyor. Yani arı basit bir cüz iken, hayat ile bütün kâinatla alakadar külli hükmüne geçiyor. Arı hayat sayesinde bütün o külli unsurlara efendi oluyor, o azametli şeyler arıya hayat sayesinde hizmet ediyor.

Mide ile sofraya hayat ile kâinat arasında böyle ortak bir nokta bulunuyor.